

ARXIU HISTÒRIC COMARCAL

Per Pere Puig i Ustrell

El patrimoni documental de Terrassa ha assolit enguany una nova fita: la inauguració d'un nou Arxiu Administratiu de l'Ajuntament de Terrassa als baixos de l'edifici central, amb accés des del Raval i des de la nova plaça interior, inaugurada conjuntament dintre dels actes commemoratius de la diada nacional de Catalunya, el dia 7 de setembre passat. L'Ajuntament ha assumit la remodelació i equipament dels nous locals. És una fita important, comparable a la contractació de la primera arxivera municipal, l'any 1923, i a la constitució de l'Arxiu Històric de Terrassa a la biblioteca Soler i Palet, l'any 1939.

Per a l'Arxiu Històric, aquest nou Arxiu Administratiu significa l'acompliment d'un objectiu que també era propi, no només per motius intrínsecs, sinó també per la participació activa en el procés que ha portat a aquesta nova realitat. Diem per motius intrínsecs, perquè tota la documentació generada per les oficines municipals pot arribar a tenir interès en el futur, i la seva organització en la fase de l'Arxiu Administratiu condiciona la seva conservació i accessibilitat posteriors, quan passa a l'Arxiu Històric. També esmentem la participació activa en la constitució del nou Arxiu, perquè, després de 40 anys en què l'Arxiu de l'Ajuntament restà bandejat, quasi tancat, mal considerat i mancat de direcció tècnica, durant els darrers 10 anys el personal de l'Arxiu Històric s'ha fet càrrec d'aquell servei arxivístic, va assumir l'endarrerida tasca d'organització dels fons acumulats els anys 1979 al 1984, i ha aportat l'assessorament tècnic i col·laboració els anys següents, fins a la participació en el projecte arquitectònic que ha culminat amb la nova instal·lació d'aquest Arxiu Administratiu. Malgrat la dificultat d'aconseguir els recursos necessaris per solucionar la situació deficitària dels nostres arxius, hem d'agrair la comprensió dels departaments municipals envers les nostres argumentacions tècniques, i la col·laboració de tot el personal que ha intervingut en els treballs dels darrers anys, que obren una nova etapa plena de possibilitats.

Ens hem de referir ara, conseqüentment, a la propera inauguració del nou Arxiu Històric Comarcal, la construcció del qual ha acomplert també enguany la fase d'obra arquitectònica, i l'any que ve rebrà l'equipament necessari i la remodelació dels accessos, comuns amb els de la Gerència d'Urbanisme i la Guàrdia Municipal, a l'edifici del carrer del Pantà. Hem de destacar la bona entesa i col·laboració activa que s'ha produït entre els tècnics del Servei d'Obres i Instal·lacions del Departament de Cultura de la Generalitat i els de la Gerència d'Urbanisme de Terrassa, els quals han demostrat en tot moment un gran interès en la bona execució del nou Arxiu Històric Comarcal, el més gran de tota la Xarxa d'Arxius Comarcals de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa al Servei de l'Arxiu Històric, a part la col·laboració tècnica en la creació i funcionament del nou Arxiu Administratiu, s'han continuat atenent amb caràcter preferent totes les consultes de l'administració i del públic, en nombre i qualitat que manté el volum de servei assolit els anys anteriors. En la tasca d'elaboració d'inventaris dels arxius municipals de la comarca, que anunciàvem l'any

passat en aquestes pàgines de TERME, s'ha enllestit el reordenament i l'inventari de l'arxiu de Vacarisses, i s'ha continuat l'assessorament tècnic a l'Arxiu de Matadepera, on l'Ajuntament ha assumit aquest treball, destinat a la bona conservació dels fons documentals i a facilitar el procés de generació i organització dels documents. Actualment s'està treballant a l'arxiu de Rellinars. Hem d'assenyalar que els arxius municipals de la comarca presenten, en general, unes condicions acceptables de conservació material, però també una necessitat urgent de personal tècnic i de noves instal·lacions.

S'ha continuat també l'ordenació dels fons municipals històrics de Terrassa, que hauran d'ingressar al nou Arxiu Històric properament. Els fons més antics, dels segles XIII al XVIII, que ja foren dipositats a la biblioteca Soler i Palet l'any 1939, han estat objecte d'una catalogació definitiva que s'acabarà dins d'un termini breu. Els fons més recents, del segle XIX i la primera meitat del XX, que també s'hauran d'incorporar a l'Arxiu Històric, són molt més voluminosos i estan dipositats en gran part, encara, a l'Arxiu Administratiu: diverses sèries d'aquesta part contemporània han estat profundament analitzades, ordenades i catalogades, però encara resta molt a fer per tal d'aconseguir-ne l'inventari complet.

En definitiva, davant la perspectiva de la inauguració dels dos nous arxius, Administratiu i Històric, ha calgut concentrar l'esforç en superar d'una vegada per totes l'endarreriment que pateix l'organització del nostre patrimoni documental, i això es va fent possible, encara que no d'una manera continuada, gràcies a la col·laboració de llicenciades i llicenciats en història que desinteressadament aporten la seva dedicació amb els escassos recursos i la provisionalitat de condicions que proporcionen els contractes de col·laboració entre l'INEM i l'Ajuntament de Terrassa, i els de prestació de serveis del Departament de Cultura de la Generalitat. Afegim també la col·laboració de diversos estudiants de batxillerat de l'Escola Pia, que aprenen i ajuden en la feina amb entusiasme, dins els programes de pràctiques en el món laboral amb què completen la seva formació escolar.

Finalment, l'Arxiu Històric s'ha compromès en l'important projecte de celebració d'un **Simposi Internacional sobre les esglésies de Sant Pere de Terrassa**, emprès pel Centre d'Estudis Històrics de Terrassa, i que tindrà lloc el novembre del 1991. L'Arxiu Històric, conseqüent amb la constant col·laboració amb el Centre d'Estudis, ha assumit plenament la importància científica i social d'aquest Simposi i n'exerceix inicialment la coordinació organitzativa.

Tanquem doncs un any més de servei amb un balanç ben positiu, marcat per noves realitats i nous projectes, amb bones perspectives de millores i d'augment de possibilitats per a poder atendre degudament la demanda social, per a poder afrontar certs àmbits d'actuació pendents, aspectes del servei impossibles d'atendre fins ara per manca de personal, d'infraestructura i de recursos, mancances que a poc a poc es van superant.